

Oplegnotitie Contouren van de Energievisie Zeeland

Aanleiding

Als onderdeel van het integraal programmeren en PMIEK wordt in Zeeland, net als in andere provincies, gewerkt aan het opstellen van een Energievisie. De Energievisie is een document waarmee de provincie samen met netbeheerders en andere belangrijke stakeholders richting geeft aan het energiesysteem van 2050.

Het vormen van een visie over het energiesysteem van 2050 is belangrijk om nu en in de komende jaren keuzes te kunnen maken: op dragerniveau (elektriciteit, warmte, duurzame gassen), alsook op sectoraal en zelfs op gebiedsniveau. Het maken van deze keuzes is belangrijk om de klimaatdoelen van 2050 te halen, en om belangrijke ontwikkelingen (nieuwe woningen, bedrijventerreinen, etc.) te kunnen faciliteren.

Het energiesysteem vormt de spil waarmee hernieuwbaar opgewekte energie kan worden getransporteerd naar eindgebruikers. We weten echter dat niet alle vormen van hernieuwbare energie ingezet kunnen worden voor alle soorten eindgebruikers. En sommige energiedragers (bijvoorbeeld waterstof en groen gas) zijn schaars. Door hier keuzes in te maken en schaarse, duurzame energie zo goed mogelijk te verdelen tussen sectoren, ketens en gebieden wordt duidelijk hoe het transitie pad er voor eindgebruikers uit komt te zien.

Functie en toepassing van de Energievisie

De functie en toepassing van de Energievisie is tweeledig:

1. In het proces van integraal programmeren is de Energievisie een toetsingsinstrument. Door (nieuwe) ruimtelijk-economische ontwikkelingen te toetsen aan de Energievisie kan worden bekeken in hoeverre deze ontwikkelingen passen bij een gezamenlijk beeld van het energiesysteem. De Energievisie geeft daarnaast de basis voor de maatschappelijke prioritering van energie-infrastructuurprojecten. Een energie-infrastructuurproject moet passen binnen de Energievisie om een PMIEK¹ status te verkrijgen.
2. Daarnaast is de Energievisie een document dat verder rijkt dan alleen het proces van integraal programmeren. Sectorale onderwerpen zoals mobiliteit, wonen en bedrijventerreinen zijn onder meer afhankelijk van een toereikend en goed functionerend energiesysteem. Om schaarse, duurzame energie zo goed mogelijk te verdelen maakt de Energievisie hoofdsysteemkeuzes op dragerniveau over de ontwikkeling van infrastructuur voor elektriciteit, warmte en duurzame gassen. De Energievisie agendeert welke dragers vanuit het energiesysteem gezien het beste passen bij (nieuwe) sectorale ontwikkelingen, zoals mobiliteit en wonen. Deze keuzes dienen als input voor de beleidssporen waar hierover wordt besloten.

Om ruimtelijke keuzes uit de Energievisie daadwerkelijk te realiseren kan gebruik worden gemaakt van het juridisch instrumentarium dat hoort bij de Omgevingswet.

Contouren van de Energievisie

In de afgelopen periode (januari-april '24) is een zorgvuldig proces doorlopen met als doel inzicht verkrijgen in welke keuzes al vaststaan, maar ook welke keuzes nog gemaakt moeten

¹ PMIEK: Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat. Het PMIEK geeft inzicht in energie-infrastructuurprojecten van provinciaal belang. PMIEK projecten hebben een belangrijke functie in het (verder) faciliteren van de energietransitie.

worden en wanneer. Het verkregen inzicht, alsook de belangrijkste vraagstukken, keuzes en bijbehorende voorstellen zijn opgenomen in het document 'Contouren van de Energievisie'.

De Contouren van de Energievisie vormen zo de afbakening voor de Energievisie Zeeland. Op het niveau van 'hoofdsysteemkeuzes' is per drager een voorstel uitgewerkt. Op sectoraal niveau wordt op basis van de belangrijkste keuzes en vraagstukken ook een voorstel gedaan voor invulling van de Energievisie.

Aan de hand van de Contouren van de Energievisie wordt gevraagd om een bestuurlijk akkoord op de voorgestelde scope en invulling van de Energievisie. Uit het bestuurlijke gesprek over de Contouren van de Energievisie blijkt wat de belangrijkste aandachtspunten en vragen zijn in aanloop naar het opstellen van een Energievisie voor Zeeland.

Sommige van de keuzes die genoemd zijn in de Contouren zullen in de Energievisie Zeeland (verwacht eind 2024, vaststelling tweede kwartaal van 2025) al zo uitgekristalliseerd zijn dat ze gemaakt kunnen worden. Voor andere vraagstukken zullen aanvullende vervolgstappen nodig zijn. Bijvoorbeeld vanwege de complexiteit van het vraagstuk, of omdat keuzes afhankelijk zijn van andere nationale of Europese keuzes.

Leeswijzer

Het document 'Contouren van de Energievisie' is opgebouwd uit vier hoofdstukken. In hoofdstuk één wordt ingegaan op het doel, de aanleiding en het proces om vanuit de Contouren van de Energievisie te komen tot een Energievisie Zeeland.

Hoofdstuk twee biedt een voorstel met Zeeuwse Vuistregels voor het energiesysteem. Zeeuwse vuistregels zijn leidende principes die centraal staan bij het bouwen aan het energiesysteem van de toekomst. Ze geven richting aan de ontwikkeling van het Zeeuwse energiesysteem.

In hoofdstuk drie wordt per drager (elektriciteit, warmte en duurzame gassen) inzicht gegeven in de belangrijkste vraagstukken en keuzes per drager. Daarbij wordt een voorstel gedaan voor nadere uitwerking in de Energievisie Zeeland en wordt dit voorstel onderbouwd.

Hoofdstuk vier geeft inzicht in de belangrijkste keuzes en vraagstukken op sectoraal niveau (mobiliteit, wonen, landbouw, bedrijventerreinen en industrie) en over opwek, opslag en conversie van energie. Ook hier wordt per sector een voorstel gedaan voor nadere uitwerking in de Energievisie Zeeland.